

GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskiej Armii
ul. Główna 23, 85-001 Bydgoszcz
e-mail: fe.pak@wp.pl; www.fe.pak.pl
P 955 10 25 127; F 955 10 25 127
KRS 000.027.027
-ku 82 1090 1506 0000 0000 50u2 02-

Umowa nr 14.04.2005r

poprzedni nr A. 656/1312

ef

Gendaszek Franciszka 1939

Bydgoszcz

córka:

Maria Gendaszek-Lewkowska

00-402 Warszawa
tel. (022) 629-58-40

++

Gendaszek Marian

Bydgoszcz
AK

A: 656/1312 Pom.
1

IS ZAWARTOŚCI TECZKI

Jendaszek Marian
T: M: 656 / 1312 Pom.
Bydgoszcz A & B

I/1. Relacja

k. 5 s. 1-5

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 8.

VI. Fotografis: dwa ikonoopracji

I/1. Relacja - Gendaszek Marian

- Relacja za mszã - relacja Franciszki Gendaszek
z dopiskiem Ł. Gózdkiwskiego, Bydgoszcz, 15 czerwca
1984, msp., dopisek - rękop. kopia. (+ 2 egz. bez do-
pisku)

k.33.1-3

- Informator dla Komendy Armii Krajowej
Pomorze, Bydgoszcz, 15 sierpnia 1983r. msp. typ.
(2 egz.)

k.2 s.4-5

Relacja za męza

180

108

Gendaszek Marian

urodzony 8 grudnia 1906 roku w Poznaniu

matka Marta Rylska - ojciec Antoni, urzędnik Dyrekcji PKP w Poznaniu - był kierownikiem biura Wojskowego. Należał do organizatorów Powstania Wielkopolskiego i jego uczestnikiem.

Po wkroczeniu Niemców w roku 1939 do Poznania, przybyła do jego mieszkania na Rynku Łazarskim grupa oficerów Gestapo i tam z miejsca został przez nich w nieludzki sposób zbity i skopany tak, że jego szluki przeba było wrolować na prześcierało.

Po studiach pracował do roku 1937 w Dyrekcji PKP w Poznaniu.

W roku 1930 ożenił się z Franciszka Bączochą z Bydgoszczy.

Do Bydgoszczy przeniósł się w roku 1937 pracując w Magistracie Bydgoskim w Dziale Pomiarów Miasta jako mierniczy.

Po wkroczeniu Niemców do Polski, angażował się wszechstronnie w pomocy ukrywającym się żołnierzom. Miał na szczęście lojalnego Baurata jako szefa. Dzięki jego wstawiennictwu nie musieliśmy opuszczać swego ówczesnego mieszkania w centrum miasta.

Kiedy mąż zetknął się z dowództwem AK nie wiem. Oddał swoje mieszkanie do dyspozycji Dowództwu Pomorskiego Okręgu AK., współpracując ściśle z płk Józefem Oh ylińskim ps "Piotr", "Rekim", "Wicher" i mjr'em Józefem Grussem ps "Stanisław". Komendantem na miasto Bydgoszcz był Zygmunt Szatkowski - w Sekcji Kobiet Urszula Klunderówna.

Tu odbywały się narady, spotkania i pracował sekretariat, który był pod dowództwem Henryka Gruetsmachera i współpracy Jadwigi Derudzkiej i jego żony, aż do 3 kwietnia 1944 roku, po aresztowaniu jego żony Franciszki - on sam w tym czasie przebywał w Bawarii przy odgruzowaniu Monarchium.

Jako mierniczy miał możliwość penetrowania w terenie i dzięki jego różnym kontaktom miał możliwość służenia sprawie bez reszty. M.i. miał kont akt z pewnym inżynierem Lewandowskim, który pracując w Zakładzie "VI" który znajdował się w lasach pod Laskowicami. Z tam odbierał sporadycznie cenne rysunki.

Nie wiadomym mi są szczegóły jego pracy i kto byli jego współpracownicy. Jak już wspomniałam, mąż był w ścisłym kontakcie z płk Chylińskim i mjr'em Grussem a przy tym był bardzo skrytym i nawet z żoną o szczegółach swej pracy nie rozmawiał - był człowiekiem szlachetnym i prawym i zawsze gotowy do pomocy - bez reszty oddany Sprawie.

Jeszcze po wojnie odbywały się u nas sporadyczne zebrania, na których uczestniczyli m.i. płk Janusz Pałubicki, Michał Szulc, płk Chyliński mjr Gruss.

Po aresztowaniu wymienionych przez UB i długiej ich odsiadce w więzieniu w Gdańsku, wszystko się odpadło - wiem tylko, że mąż, mając kontakty w Gdańsku, odwiedził płk Chylińskiego - gdy ten wrócił z więzienia do wyjazdu ^{do Kanady} Marian Gendaszek zmarł nagle w Lomborku w 1952 roku.-

Franciszka Gendaszek
/Franciszka Gendaszek/

Bydgoszcz, dnia 15 czerwca 1994 roku

Do 11 marca 1995, gdy byłem u p. Fr. Gendaszek w sanatorium smoleńskim by uzyskać podpis pod jej relacją o m. i. m. opowiedziała mi dodatkowo, że w dniu wkroczenia Rosjan do poludniowej części Bydgoszczy, gdzie mieszkali, on ma podstawowe wiadomości, m. i. m. jako gośćta miejski orientował ich w terenie przez cały dzień, co niestety miało pozytywny skutek w zakresie całego miasta dnia następnego bez większych strat tak w ludności, a zwłaszcza w zabudowie mieszkalnej i przemysłowej. Z. Goździewski

2

R e l a c j a z a m ę ż a

G e n d a s z e k M a r i a n

urodzony 6 grudnia 1906 roku w Poznaniu

matka Marta Rylska - ojciec Antoni, urzędnik Dyrekcji PKP w Poznaniu - był kierownikiem biura Wojskowego. Należał do organizatorów Powstania Wielkopolskiego i jego uczestnikiem.

Po wkroczeniu Niemców w roku 1939 do Poznania, przybyła do jego mieszkania na Rynku Łazarskim grupa oficerów Gestapo i tam z miejsca został przez nich w nieludzki sposób zбитy i skopany tak, że jego zwłoki przeba było wrolować na prześcierająko.

Po studiach pracował do roku 1937 w Dyrekcji PKP w Poznaniu.

W roku 1930 ożenił się z Franciszka Płachocką z Bydgoszczy.

Do Bydgoszczy przeniósł się w roku 1937 pracując w Magistracie Bydgoskim w Dziale Pomiarów Miasta jako mierniczy.

Po wkroczeniu niemców do Polski, angażował się wszechstronnie w pomocy ukrywającym się żołnierzom. Miał na szczęście lojalnego Baurata jako szefa. Dzięki jego wstawiennictwu nie musieliśmy opuszczać swego ówczesnego mieszkania w centrum miasta.

Kiedy mąż zetknął się z dowództwem AK nie wiem. Oddał swoje mieszkanie do dyspozycji Dowództwu Pomorskiego Okręgu AK., współpracując ściśle z płk Józefem Chylińskim ps "Piotr", "Rekim", "Wicher" i mjr'em Józefem Grussem ps "Stanisław". Komendantem na miasto Bydgoszcz był Zygmunt Szatkowski - w Sekcji Kobiet Urszula Klunderówna.

Tu odbywały się narady, spotkania i pracował sekretariat, który był pod dowództwem Henryka Gruetzmachera i współpracy Jadwigi Derudzkiej i jego żony, aż do 5 kwietnia 1944 roku, po aresztowaniu jego żony Franciszki - on sam w tym czasie przebywał w Bawarii przy odgruzowaniu monarchium.

Jako mierniczy miał możność penetrowania w terenie i dzięki jego różnym kontaktom miał możność służenia sprawie bez reszty. M.i. miał kont akt z pewnym inżynierem Lewandowskim, który pracując w Zakładzie "VI" który znajdował się w lasach pod Laskowicami. Z tam odbierał sporadycznie cenne rysunki.

Nie wiadomym mi są szczegóły jego pracy i kto byli jego współpracownicy. Jak już zaznaczyłam, mąż był w ścisłym kontakcie z płk Chylińskim i mjr'em Grussem a przy tym był bardzo skrytym i nawet zemną o szczegółach swej pracy nie rozmawiał - był człowiekiem szlachetnym i prawym i zawsze gotowy do pomocy - bez reszty oddany Sprawie.

Jeszcze po wojnie odbywały się u nas sporadyczne zebrania, na których uczestniczyli m.i. płk Janusz Rałubicki, Michał Szulc, płk Chyliński mjr Gruss.

Po aresztowaniu wymienionych przez UB i długiej ich odsiadce w więzieniu w Gdańsku, wszystko się odpadło - wiem tylko, że mąż, mając kontakty w Gdańsku, dopomógł płk Chylińskiemu - gdy ten wrócił z więzienia-dow. Wyjazdu do Kanady.-

Marian Gendaszek zmarł nagle w Lemborku w 1952 roku.-

Bydgoszcz, dnia 15 czerwca 1994 roku

Franciszka Gendaszek
Franciszka Gendaszek

R e l a c j a z a m ę ż a

G e n d a s z e k M a r i a n

urodzony 8 grudnia 1906 roku w Poznaniu
matka Marta Rylska - ojciec Antoni, urzędnik Dyrekcji PKP w Poznaniu -
był kierownikiem biura Wojskowego. Należał do organizatorów Powstania
Wielkopolskiego i jego uczestnikiem.

Po wkroczeniu Niemców w roku 1939 do Poznania, przybyła do jego mieszkania
na Rynku Łazarskim grupa oficerów Gestapo i tam z miejsca został przez
nich w nieludzki sposób zбитy i skopany tak, że jego zwłoki przeba było
wrolować na prześcierało.

Po studiach pracował do roku 1937 w Dyrekcji PKP w Poznaniu.

W roku 1930 ożenił się z Franciszka Błażochką z Bydgoszczy.

Do Bydgoszczy przeniósł się w roku 1937 pracując w Magistracie Byd-
goskim w Dziale Pomiarów Miasta jako mierniczy.

Po wkroczeniu Niemców do Polski, angażował się wszechstronnie w pomocy
ukrywającym się żołnierzom. Miał na szczęście lojalnego Baurata jako
szefa. Dzięki jego wstawiennictwu nie musieliśmy opuszczać swego
ówczesnego mieszkania w centrum miasta.

Kiedy mąż zetknął się z dowództwem AK nie wiem. Oddał swoje mieszkanie
do dyspozycji Dowództwu Pomorskiego Okręgu AK., współpracując ściśle
z płk Józefem Chylińskim ps "Piotr", "Rekim", "Wicher" i mjr Józefem
Grussem ps "Stanisław". Komendantem na miasto Bydgoszcz był Zygmunt
Szatkowski - w Sekcji Kobiet Urszula Klunderówna.

Tu odbywały się narady, spotkania i pracował sekretariat, który był
pod dowództwem Henryka Gruetzmachera i współpracy Jadwigi Derudźkiej
i jego żony, aż do 3 kwietnia 1944 roku, po aresztowaniu jego żony
Franciszki - on sam w tym czasie przebywał w Bawarii przy odgruzowaniu
Monarchium.

Jako mierniczy miał możliwość penetrowania w terenie i dzięki jego różnym
kontaktom miał możliwość służenia sprawie bez reszty. M.i. miał kont akt
z pewnym inżynierem Lewandowskim, który pracując w Zakładzie "VI"
który znajdował się w lasach pod Laskowicami. Z tąd odbierał sporadycz-
nie cenne rysunki.

Nie wiadomym mi są szczegóły jego pracy i kto byli jego współpracownicy.
Jak już zaznaczyłam, mąż był w ścisłym kontakcie z płk Chylińskim
i mjr Grussem a przy tym był bardzo skrytym i nawet zemną o szcze-
gółach swej pracy nie rozmawiał - był człowiekiem szlachetnym i prawym
i zawsze gotowy do pomocy - bez reszty oddany Sprawie.

Jeszcze po wojnie odbywały się u nas sporadyczne zebrania, na których
uczestniczyli m.i. płk Janusz Pałubicki, Michał Szulc, płk Chyliński
mjr Gruss.

Po aresztowaniu wymienionych przez UB i długiej ich odsiadce w wię-
zieniu w Gdańsku, wszystko się odpadło - wiem tylko, że mąż, mając
kontakty w Gdańsku ~~odpowiedź~~ ^{do Łanudoj} - płk Chylińskiemu - gdy ten wrócił z wię-
zienia do wyjazdu ^{do Łanudoj}, Marian Gendaszek zmarł nagle w Lemborku w 1952 roku.-

Bydgoszcz, dnia 15 czerwca 1994 roku

/Franciszka Gendaszek/
Fr. Teresa Gendaszek

I n f o r m a t o r

dla Komendy Armii Krajowej Pomorze

M a r i a m G e n d a s z e k

urodzony 8 grudnia 1906 roku w Poznaniu - matka Marta z d. Rylska - ojciec Antoni - urzędnik Dyrekcji PKP w Poznaniu był powstańcem Wielkopolskim. Po wkroczeniu Niemców do Poznania w roku 1939 roku został przez GESTAPO w bestialski sposób zamordowany.

Po ukończeniu studiów pracował do roku 1937 w Dyrekcji PKP w Poznaniu.

W 1930 roku ożenił się z Franciszką Płachocką z Bydgoszczy.

Do Bydgoszczy przeniósł się w roku 1937 pracując w Zarządzie Miejskim jako mierniczy w Dziale Pomiarów Miasta.

Po wkroczeniu Niemców do Polski angażował się wszechstronnie w pomocy, ukrywającym się przed Gestapo.

Kiedy zetknął się z Dowództwem AK nie wiem.

Pracował ściśle z płk Józefem Chylińskim ps "Sęp" i mjr Józefem Grussem ps. "Stanisław". Oddał swoje mieszkanie przy ul Sw Trójcy 3 "3x3" - do dyspozycji dowództwu Pomorskiego Okręgu AK. Tu odbywały się narady, spotkania i pracował Sekretariat.- aż do kwietnia 1944 roku, po aresztowaniu jego żony Franciszki - on sam w tym czasie przebywał w Bawarii przy odgruzowaniu Monarchium.

Po ukończeniu wojny pracował w Lemborku przy pomiarach Lotniska, gdzie zmarł nagle w Lemborku w roku 1952.-

Bydgoszcz, dnia 15 sierpnia 1993 roku

Franciszka Płachocka
F. Gendaszek
 /Franciszka Gendaszek/

I n f o r m a t o r

5

dla Komendy Armii Krajowej Pomorza

M a r i a m G e n d a s z e k

urodzony 8 grudnia 1906 roku w Poznaniu - matka Marta z d. Rylska - ojciec Antoni - urzędnik Dyrekcji PKP w Poznaniu był powstańcem Wielkopolskim. Po wkroczeniu Niemców do Poznania w roku 1939 roku został przez GESTAPO w bestialski sposób zamordowany.

Po ukończeniu studiów pracował do roku 1937 w Dyrekcji PKP w Poznaniu.

W 1930 roku ożenił się z Franciszką Płachocką z Bydgoszczy.

Do Bydgoszczy przeniósł się w roku 1937 pracując w Zarządzie Miejskim jako mierniczy w Dziale Pomiarów Miasta.

Po wkroczeniu Niemców do Polski angażował się wszechstronnie w pomocy, ukrywającym się przed Gestapo.

Kiedy zetknął się z Dowództwem AK nie wiem.

Pracował ściśle z płk Józefem Chylińskim ps "Sep" i mjr Józefem Grusem ps. "Stanisław". Oddał swoje mieszkanie przy ul Sw Trójcy 3 "3x3" - do dyspozycji dowództwu Pomorskiego Okręgu AK. Tu odbywały się narady, spotkania i pracował Sekretariat. - aż do kwietnia 1944 roku, po aresztowaniu jego żony Franciszki - on sam w tym czasie przebywał w Bawarii przy odgruzowaniu Monarchium.

Po ukończeniu wojny pracował w Lemborku przy pomiarach Lotniska, gdzie zmarł nagle w Lemborku w roku 1952.-

Bydgoszcz, dnia 15 sierpnia 1993 roku

F. Gendaszek
/Franciszka Gendaszek/

em
em

T: M: 656/1312 Pom.

Bydgoszcz

Gendaszek Marian

V. Nazwiskowe karty informacyjne

b.8

++
1950 Gudanek Mariana
nr. 1906 8 XII

Bydgoszcz
FK 1

• zob. ul. Derwickiej
Troyke' Narrative, Komed. sepe s'at'w'w' CKW. P'w'
(data 43/44) ul. Bydop ul. Su. Troyce 3 m

p. Tojze mi w'u, osy by by 4 PK

pracowal w Zarz'u jako unio'icy 1938-1945
p'w'w' Zarz' Par'w'w', p'w'w' Bydop. 19

w domu Gudanek zebra dowodles
Chylnski, Grabowski, Zick, Stesolek, Kludny
gros, Blonski, Schindl, Palubicki, (masz)
gros Hm'asch (Hm'asch)

BYDGOSZCZ 2
AK

GENDASZEK MARIAN

W marcu 1943r. zapisał do AK Jadwige
Denclej. Zamyslenie odleglo 555 w
miejscu Gendasia przy ul. Swietej
Trojcy 3 w Bydgoszczy, oznaczonym
kryzysemem "3x3" polaczone zianym
"Trojka"

Dr.: Relecia Jadwigi Denclej Gliciskiej z 27 IX 1948r.
[Zob. Relecia J. Denclej Gliciskiej w Insp. Bydgoszcz]

KKF

BYDGOSZ
242 AK
3

GENDASZEK MARIAN

Zob. APAK, INSP. BYDG., T.: DERUCKA J., SZAJKOWSKA H.,
GENDASZEK F.,

Bydgoszcz 4
ZWZ - AK

Gendarmek Mariau
w marcu 1943 roku wprowadził do
organizacji Jochena Demwiga i zapre-
nuje jako "Maria" w mieszk. w domu
Bydgoszcz, ul. Troszy 3. do jego mieszka-
nia miał Reatera Josef Gress

Łaskiński Porozumienie... 6-56.

S. W. 1994

2

Bydgoszcz
AK 5

GENDASZEK MARIAN

zam. ul. Św. Trójcy 3
Inż. geodeta, pracował w zarządzie
miejstew, w 1943 przystąpił do Niemców
do odpruzonywania miast.

8/1/94 Janowski, Gestapo, s. 129

BYDGOSZ
ZM AK 6

GENDASZEK MARIAN

Mari. Fr. Gendaszek z d. Pyschochuj. Od 1940 r.
w ZWZ. Pracował jako mierniczym w Łanpckie
Miejskim w Bydgoszy. Nieruchomosc przy ulicy
Św. Trójcy 3 oddat do dyspozycji Kom. Obr. Pom.
AK /Krypt. 3x3/.

Źr.: Del. F. Gendaszek (T. K-97 w Imp. Bydg).

KKP/V/1994r.

inz. Gendaszek c.u.

Bydgoszcz

7

A

Marian

W jego mieszkaniu znajdowała się kancelaria sztabu okręgu.

Zob.: Samojda Jan, Bydgoszcz AK, T:II: 47/656 Pom, t.5, ceł. 157

110 V.09

Gendaszek Marian

Bydgoszcz 8

A
T W jego mieszkaniu znajdował się lokal
kontaktowy sztabu Okręgu Pomorze
Armii Krajowej.

zob. Wrembel Henryk, T: M: 418/1044 Pom;
t.3, c. III s. 9

D.P. III'09

Gendaszek Franciszka
Bydgoszcz,
tel. 87-720 u dr. Gabriel Cępyli

M-656/1312 Bydgoszcz
AK

+ X-1452

Gendaszek Marian

Gendaszek Marian

ZESKANOWANE

